

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне
та практичне значення результатів дисертації

ЮАНЬ Є

«ВПЛИВ СУСПІЛЬНОГО І ХУДОЖНЬОГО ЖИТТЯ НА РОЗВИТОК ХОРОВОЇ КОМПОЗИТОРСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ КИТАЮ»

на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво».

Публічну презентацію наукових результатів дисертації
проведено на спеціальному фаховому міжкафедральному засіданні
відділу аспірантури та докторантури
Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка,
що відбулось 24 березня 2025 року
(відповідно до Наказу №81 від 14.03.2025)

ПРИСУТНІ (комісія у складі): усі члени та членкині засідання

Віктор Камінський – голова засідання, проректор з наукової роботи; Любов Кияновська – спеціальна експертка із вивчення дисертації, гарантка освітньо-наукової програми; Ірина Антонюк – наукова керівниця аспірантки Юань Є; Наталія Посікіра-Омельчук – заступниця голови засідання, завідувачка відділу аспірантури та докторантури; Уляна Граб; Оксана Письменна; Зоряна Ластовецька-Соланська; Аделіна Єфіменко; Мирослава Новакович; Катерина Черевко; Наталія Завісько – секретарка засідання.

СЛУХАЛИ: публічну презентацію наукових результатів дисертації здобувачки ступеня доктора філософії Юань Є «Вплив суспільного і художнього життя на розвиток хорової композиторської творчості Китаю»; обговорення наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертації.

Обґрунтування вибору теми дослідження. На сучасному етапі розвитку музикознавчої наукової думки активізується увага до вивчення багатоманітної музичної культури Китаю. В музикознавстві вже існує великий масив праць, присвячених розвитку різноманітних жанрів у галузях фортепіанної, вокальної творчості китайських композиторів, творчості для окремих інструментів європейського симфонічного оркестру, зокрема струнної і духової груп, окремих жанрів камерної вокальної та інструментальної музики. Останнім часом з'являються праці з проблематики сучасної китайської оперної творчості та створення китайськими композиторами масиву творів для великого симфонічного оркестру. Усі дослідники відзначають тривалу ізоляцію Китаю від зовнішніх впливів, вікову схильність розвивати музичну творчість у межах національних традицій та стрімке засвоєння надбань західноєвропейської музики в XX ст. від часу припинення панування імператорських династій і утворення 1912 р. Китайської Республіки та 1949 р. Китайської Народної

Республіки. Одним з найменш досліджених жанрів постає хорове мистецтво Китаю, процеси формування та розвитку якого були найбільш тісно пов'язаними із впливами внутрішніх та зовнішніх історичних, суспільно-політичних подій та пов'язаних з ними художніх процесів.

Хорове мистецтво є невід'ємною складовою національної музичної культури Китаю. Незважаючи на особливо поступовий процес створення і накопичення китайськими композиторами хорового репертуару, на організацію системної розбудови хорової освіти у вищих музичних навчальних закладах Китаю та створення професії «хоровий диригент» лише від початку ХХІ ст., весь попередній тривалий і складний хід становлення національного хорового мистецтва засвідчує його високі здобутки, що в умовах сьогодення мають важливе значення для розвитку світової культури. Поступ китайського хорового мистецтва відбувався під постійним впливом переосмислення творчих здобутків на перетині культур Сходу і Заходу, під впливом змін у суспільному і художньому житті держави та їх позитивних і негативних наслідків, виборюючи належне місце серед інших жанрів музичної творчості. Сучасний рівень розвитку хорового мистецтва і творчості китайських композиторів проєктує необхідність вивчення та осмислення тих суспільних процесів і культурних тенденцій, що закладались, мали місце і впливали на його становлення від ранніх етапів засвоєння західних традицій багатоголосого хорового співу. Зацікавлення окресленою проблематикою зумовлюється відсутністю комплексного ґрунтового дослідження, присвяченого цій проблемі. Отже, **актуальність** запропонованої теми роботи зумовлена відсутністю комплексного музикознавчого дослідження з проблематики становлення і розвитку хорової творчості китайських композиторів у контексті впливів суспільного і художнього життя.

Параметри інтеграції зарубіжних традицій в хорове мистецтво Китаю було визначено при аналізі історичних, суспільно-політичних і культуротворчих процесів, особливостей мистецького життя держави з урахуванням ідеологічних передумов і ментальної сутності китайського народу. Вивчення ранніх фактів знайомства китайців з багатоголосим хоровим співом дозволило підсумувати важливість впливу японських духовних піснеспівів і діяльності західноєвропейських місіонерів до прилучення китайського народу до цінностей і форм мистецького життя зарубіжжя.

При дослідженні впровадження в китайську культуру багатоголосого хорового співу було проведено аналіз особливостей естетичних потреб китайської співацької культури, заснованої на збереженні національної традиції монодичного співу, аргументованої: віруванням про походження музичних звуків із Всесвіту та їх належністю до магічних сил, що вимагає виконання в гранично чистому вигляді – одноголосого; ставленням китайців до мистецтва поезії та створення текстів пісень від першої особи з передачею суто особистих індивідуальних емоцій; створенням неримованих текстів неквадратової будови з широким використанням метро-ритмічних змін; фіксація цих характеристик у найдавніших книгах Китаю в «Книзі пісень» та в «Книзі Змін»; вплив поглядів гуманістичного вчення Конфуція про бездоганність звучання саме одноголосих мелодій, в яких він вбачав еталон краси музики і вищий прояв чистоти і гармонії, про необхідність наближення ідеалу краси, можливого лише при

одноголосому співі; відданість китайців національним традиціям. В контексті збереження національної традиції одноголосого співу відзначено фактор багатівкової закритості Китаю від впливів зарубіжних досягнень.

Досліджено вагу внутрішніх суспільно-політичних подій у Китаї кінця XIX-першої третини XX ст., що вплинули на пришвидшення інтеграції хорового співу в китайську культуру: піднесення повстанської активності тайпінів та іхетуанів, опіумні війни, розгортання колоніальної експансії Китаю, велике скупчення іноземців і насильницьке нав'язування ними своєї культури і звичаїв, часткове відкриття державних кордонів, посилення торгівельних і культурних обмінів Китаю із зовнішнім світом, наслідків Сінхайської революції, виникнення ряду масових рухів, їх значення в потребі супроводу масових виступів колективним співом пісень, зародження тенденції сприйняття і запозичення культурних досягнень Заходу, значення будівництва Трансманьчжурської магістралі. Виділено значення перших виїздів китайської молоді навчатись за кордонами Китаю, відкриття перших приватних шкіл з навчанням хорового співу. Охарактеризовано перші зразки дво- і триголосих пісень Сяо Юмея, Ньє Ера, Ши Мінсіня. Відзначено поєднання в них елементів національного фольклору та західноєвропейських маршових хорових пісень.

Уперше досліджено значення впливу українського хорового на китайське хорове мистецтво на ранньому етапі становлення та на його подальший розвиток. Для цього проаналізовано значний масив архівних газет і журналів, з яких по краплині віднайдено інформацію про постановки в Китаї українських музично-драматичних вистав з хоровими номерами, опер і уривків з «Вечорниць» П. Ніщинського, про діяльність українських хорових диригентів С.Кукурузу і В. Лукшу. Вони стали тими, хто найбільш активно сприяли пропагуванню на теренах Китаю українського хорового мистецтва і таким чином вплинули на продовження процесу інтеграції хорового співу в китайську культуру.

Проаналізовано і підсумовано значення опрацювань «шкільних пісень»: в емоційній підтримці маніфестантів, об'єднанні великих мас народу навколо суспільно важливої ідеї, в дієвому способі долучення китайського суспільства до колективного співу. З позиції національно-культурних вимірів осмислено поняття «акультурація» як адаптація жанру шкільної пісні до життя в чужій культурі та «інкультурація» як процес засвоєння китайськими композиторами норм та елементів іншої культури.

Відзначено розробку першими професійними композиторами патріотичної антияпонської тематики в хорових піснях, найширше їх виконання, коло поетів-піснярів, усвідомлення композиторами проблеми співвідношення індивідуального і національного, необхідності поглиблення музичної освіти і початку розвитку в Китаї хорового співу як професійного виду творчості. Таким чином, хоровий спів, який вийшов за межі лише шкільного навчання, став найбільш примітною рисою мистецького життя і музичної творчості.

Основними важелями в розбудові китайського хорового мистецтва визначено вплив набутого під час навчання досвіду знань у музичних навчальних закладах Заходу, вивчення діяльності іммігрантів. Ці тенденції визначено як доцентрові, що розгортались в ході міжкультурного діалогічного

спілкування. На шляху становлення хорової освіти в Китаї відзначено відкриття перших відділів професійної підготовки хористів у Шанхайському художньому педагогічному інституті, Вищій музичній школі в Харбіні і в Національній консерваторії музики в Шанхаї.

Художня пісня (твори Чжао Юаньжєня, Лі Шутуна, Сяо Юмея) взяла на себе функцію узагальнення рис національної ментальності на основі синтезу традиційних філософсько-естетичних поглядів. Відзначено віддзеркалення в їх музичній мові особливостей інтонаційної специфіки народних пісень, що стало важливим для формування стилістики китайської хорової музики, важливість утворення «Бюро досліджень народної музики» та можливості композиторам і виконавцям чути автентичне виконання пісень різних народностей, а значить і осмислювати унікальні ритмічні і мелодичні особливості їх музичної мови. З цим пов'язуємо появу низки мистецьких хорових опрацювань фольклору провінції Юннань, народності йї і чжуанів.

З погляду впровадження новітніх європейських стилістичних прийомів виділено хорові пісні Ма Сіцуна «Батьківщина» і «Весна», в яких використано метод опрацювання мелодики народних пісень засобами стилістики імпресіоністичної музики, а саме – вуалювання традиційної пентатоніки шляхом поєднання її з європейським мажором чи мінором.

Відзначено появу нових крупних жанрів: хорова баллада, сюїта, ораторія, кантата, які є продуктами колективної творчості.

Від 1980-х рр. спостережено ознаки «деполітизації» хорової творчості та зосередження авторів на темах сучасного життя, а також на дитячій та релігійній тематиці, пріоритетність оспівування образів природи та подвигів національних героїв, вихід китайської хорової творчості на міжнародну арену та пов'язане з цим розширення впливу китайської хорової музики на світову культуру.

Розвиток духовної хорової музики розглянуто на прикладі діяльності церкви Сіменлі (провінція Хенань) як центру поширення в Китаї християнського вчення і церковного багатоголосого хорового співу; припинення у зв'язку із вказівками уряду початку ХХІ ст. традиції проведення християнських Богослужінь з хоровим співом.

Хорова творчість китайських композиторів періоду початку ХХІ ст. позначена тяжінням до поєднання етнічного стилю музичної мови із синтезуванням західних і східних традицій: експериментування з пентатонним ладом шляхом альтерації його шаблів та розбудовою на їх основі гармонічних вертикалей, доповнення пентатонної мелодії атональним гармонічним супроводом, поєднання специфіки традиційних метроритмічних фігур з елементами сучасних технік додекафонії і пуантилізму, застосування для посилення етнічного фактору прийому свободи метроритмічного нюансування.

Професійне навчання хорового співу відбувалось хвилеподібно: відкриття перших кафедр хорового диригування в шанхайській і пекінській консерваторіях (1956); зупинка в роки Культурної революції; системна розбудова хорової освіти від початку ХХІ ст. в університетах Ляоніна (2003), Шеньяна і Нанкіна (2006), Гуйяна (2008), Ухані, Чженьчжоу і Сінсяня (2010), Чанші (2014); відкриття аспірантури для хорових диригентів у Шеньянському університеті (2017).

Досліджено перші методичні розробки з хорового диригування, розробку «модуля формування курсів хорового диригування в коледжах та університетах». Проаналізовано наукові праці провідних педагогів пекінської консерваторії, Ляонінського педагогічного університету.

Отже, розвиток хорової творчості в Китаї відбувався під постійним впливом якісних змін у художньому і суспільному житті держави, становлення багатоголосого хорового співу в Китаї неминуче мало пройти усі щаблі від накопичення знань – через період аналізу і на виході – до синтезу об'єднаних знань, їх узагальнення і впровадження в свою національну практику. Різноманіття соціокультурного контексту і цікавість китайського народу до багатоголосого хорового мистецтва, тривале становлення національного хорового репертуару і підготовка фахових диригентів сприяли прирівнюванню китайського хорового мистецтва від початку ХХІ ст. до світових стандартів. У дослідженні цих процесів вбачаємо **актуальність пропонованого дослідження.**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконане в аспірантурі Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка і відповідає темі № 5 «Позасвіропейські артефакти музичної культури минулого і сучасності» перспективного тематичного плану науково-дослідної роботи Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка на 2020 – 2025 рр. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої Ради Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. Протокол № 8 від 13.11.2020 р.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні впливу змін у суспільному і художньому житті Китаю, що відбивались на розвитку хорової творчості китайських композиторів і вивели її до рівня світового хорового мистецтва.

Поставлена мета передбачила виконання наступних **завдань:**

- провести культурологічно-мистецтвознавчий дискурс дослідження хорового мистецтва Китаю в контексті суспільного і художнього життя держави;
- дослідити витoki багатоголосого хорового співу в китайській музичній культурі та їх розвиток до початку ХХ століття;
- обґрунтувати впливи змін у суспільно-політичному житті Китаю та нових ідеологічних прямувань на інтеграцію хорового співу в китайську культуру в першій третині ХХ ст.;
- дослідити впливи діяльності українських музикантів на становлення хорового мистецтва Китаю;
- визначити роль шкільних пісень і пісень антияпонської тематики в розвитку хорового мистецтва Китаю;
- систематизувати тенденції розвитку хорового мистецтва в творчості перших професійних композиторів Китаю в аспектах жанрових, образно-тематичних та стильових ознак;
- обґрунтувати розширення образно-тематичної і жанрової палітри хорової творчості китайських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століття та збагачення їх музичної мови;
- дослідити етапи становлення професійної хорової освіти в Китаї та стан її сучасного розвитку.

Об'єктом дослідження є хорове мистецтво Китаю.

Предметом дослідження – хорова творчість композиторів Китаю крізь призму змін суспільного та художнього життя.

Хронологічні межі дослідження охоплюють період від перших проявів зародження багатоголосого співу до початку ХХІ століть.

Методологічну базу дисертаційної роботи складає взаємодія таких методів: *історико-культурологічний* для простеження у хронологічній послідовності динаміки еволюції китайського хорового мистецтва і композиторської творчості крізь призму суспільних та художніх процесів; *історіографічний* – з метою дотримання хронології дослідження китайського хорового мистецтва; *музикознавчо-аналітичний* для аналізу найпоказовіших хорових творів китайських композиторів та явищ інтеграції зарубіжних традицій у хорове мистецтво Китаю; *джерелознавчо-пошуковий* при вивченні історичної та мистецтвознавчої літератури за темою дослідження; *систематизаційний* для визначення факторів систематизації окремих явищ у сферах суспільного і художнього життя Китаю, композиторської творчості та хорової освіти; *жанрово-стильовий* задля визначення особливостей специфіки проаналізованих творів; *біографічний* для дослідження творчого шляху окремих композиторів Китаю в контексті виявлення особливостей їх творчого мислення.

Теоретичну основу дослідження склали роботи з різних галузей наукових знань, пов'язаних з важливими аспектами дисертації:

- впровадження хорового багатоголосого співу в китайську музичну культуру та історичних періодів його розвитку;
- праці античного Китаю про естетичне значення співу «Книга Змін», «Книга пісень», Конфуція, Сима Цяня, Сюньцзі;
- вивчення суспільно-політичних, ідеологічних чинників і художнього життя Китаю на розвиток хорового мистецтва і хорової композиторської творчості;
- проблематиці міжкультурної комунікації, діалогічного спілкування Сходу і Заходу, впливів західних хорових культур на китайську;
- релігій Китаю та хорової творчості в жанровій системі духовної музики;
- вивченню хорової творчості китайських композиторів та жанрової системи;
- присвячені питанням становлення і розвитку професійної хорової освіти Китаю.

Джерельну базу роботи склали нотні видання хорових творів китайських композиторів Сяо Юмея, Лі Шутуна, Чжао Юаньжєня, Чень Гена, Шень Сіньгона, Сіань Сінхая, Ньє Ера, Ши Мінсіня, Мей Діна, Хуан Цзи та ін.; перші видання в Китаї збірників псалмів та духовних пісень із записом їх текстів способами європейської нотації і китайськими ієрогліфами; видання збірників «Антологія шкільних пісень», «Антологія китайської поезії», китайських народних пісень, які стали основою створення перших хорових аранжувань; збірники китайських міфів і поезій; навчально-методичні посібники та підручники; матеріали спогадів, інтерв'ю, міжнародних конкурсів хорового мистецтва та фестивалів; українські та китайські сучасні і архівні періодичні видання; енциклопедичні, словникові та довідникові видання.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в:

- першому досвіді цілісного вивчення хорової творчості китайських композиторів крізь призму змін суспільного та художнього життя;
- в здійсненні ретроспективного аналізу історико-суспільного та культурного життя Китаю в контексті появи на початку XX ст. перших хорових творів професійних композиторів;
- особливе значення полягає у першому визначенні впливу українського хорового на китайське хорове мистецтво на ранньому етапі становлення та на його подальший розвиток. Зібрана сукупна інформація становить для дослідників особливо великий інтерес як задокументована фіксація імен українських хорових діячів, виконуваних у Китаї хорових творів та подій концертного і культурного життя;
- у дослідженні та узагальненні засад найважливіших методичних праць педагогів кафедр хорового диригування Шанхайської, Центральної Пекінської консерваторій і Ляонінського педуніверситету та розробки навчальної програми для хорових диригентів «Структура модуля формування курсів хорового диригування в коледжах та університетах Китаю»;
- у висвітленні концертних виконань перших у Китаї пісень для чотириголосого хору;
- у визначенні усвідомлення в хоровій творчості китайських композиторів проблеми співвідношення індивідуального і національного; в осмисленні ними втілення національних традицій у хоровій творчості, демонстрації синтезу китайської та європейської музики;
- в дослідженні етапів професійного навчання хорового співу і становлення професії хорового диригента.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів визначається можливістю використання аналітичного матеріалу і теоретичних узагальнень у навчальних курсах «Хорознавство», «Хоровий клас», «Історія і методика викладання хорового співу та диригування» з метою здійснення заходів, спрямованих на підвищення рівня виконавської майстерності хорових колективів, а також у викладанні курсів «Історія світової музичної культури», «Джерелознавство», «Аналіз музичних творів» на виконавських факультетах ВНМЗ Китаю та України, які сприятимуть поглибленню знань з історії світової музичної культури та композиторської творчості.

Особистий внесок здобувача. Хорову творчість китайських композиторів уперше проаналізовано з позицій впливу на неї історичних факторів суспільного і художнього життя держави та виявлення в хорових творах динаміки розвитку образно-жанрової палітри і характерних стилєвих рис у синтезі композиторських європейських технік із китайськими національними музичними традиціями. В палітрі стилістичних рис хорових творів китайських композиторів поєднано ладові, метроритмічні та формотворчі тенденції китайської і європейської музики та використання окремих європейських технік.

Робота складається зі вступу, трьох розділів із внутрішнім поділом на підрозділи, висновків до розділів, загальних висновків та списку використаних

джерел. Загальний обсяг дисертації становить 219 сторінок, із них основного тексту 184 сторінки. Список використаних джерел включає 242 найменування.

Апробація матеріалів дисертації. Дисертація обговорювалась на спеціальних засіданнях відділу аспірантури та докторантури ЛНМА імені М. В. Лисенка з питань аспірантських звітів про виконання індивідуального плану наукової роботи здобувачів ступеня доктора філософії.

Основні положення дисертаційного дослідження оприлюднювались у виступах на шести міжнародних наукових конференціях: «Чинники зародження багатоголосного хорового співу в китайській музичній культурі». *Міжнародний науковий форум «Музикознавчий універсум молодих»*. Львів, 5-6 березня, 2020; «Особливості становлення хорового мистецтва в Китаї на зламі XIX – XX століть». *Україна і світ: вектори музичної комунікації: міжнародний науковий форум музикознавчий універсум молодих*. Львів, 22. 01. 2021; «Специфіка хорового мистецтва Китаю десятиліття Культурної революції». *Міжнародний науковий форум «Музикознавчий універсум молодих»*. Львів, 22-23 січня 2021; «Виконання китайських хорових творів в Україні як спосіб взаємного збагачення двох культур». *Міжнародна науково-практична конференція «Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття»*. Мукачеве, квітень 2021; «Передумови становлення багатоголосного хорового співу в Китаї в першій третині XX століття». *Міжнародна науково-творча конференція «Схід-Захід: культура і мистецтво»*. Одеса, 25-26 вересня 2021; «Хоровий рух Китаю в 1930-1940-х рр. як відображення суспільно-політичних і культурних тенденцій періоду антияпонської війни. *Мистецький форум «Симбіоз ідей»*. До 180-річчя ЛНМА імені М.В. Лисенка III Міжнародна молодіжна науково-творча конференція імені Стефанії Павлишин. Львів, 18-19 березня 2024. Тези п'ятьох доповідей опубліковано.

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок здобувача. За темою дисертації опубліковано три одноосібні наукові статті у спеціалізованих фахових виданнях категорії «Б», затверджених ДАК МОН України:

1. Юань Є. Витоки багатоголосного хорового співу у китайській музичній культурі. *Українська музика*. Львів, 2019. Ч. 2 (32). С. 91-97 <https://ukrmus.wordpress.com/wp-content/uploads/2019/11/2019-2-n32-12.pdf> ;
2. Юань Є. Хоровий спів у китайській музичній культурі: традиції монодії і тенденції зародження багатоголосся. *Українська музична культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: Мистецтвознавство*. Рівне, 2024. № 48. С. 230-234 DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.776> ;
3. Юань Є. Українсько-китайські взаємини в хоровому мистецтві в першій третині XX століття. *Українська музика*. Львів, 2024. Ч. 1 (48). С. 167-173. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2024-1-48-17>

Характеристика особистості здобувача.

Юань Є здобула повну вищу освіту ступеня «магістр» у Чуйчжоуському педагогічному університеті (Китайська Народна Республіка), і отримала диплом магістра 01.07.2015 р. (Свідоцтво про визнання в Україні іноземного документа про освіту № N-6664-18; 25.07.2018).

З 01.10.2018-30.09.2022 навчалась у аспірантурі Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка за освітньо-науковою програмою доктора філософії, однак дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії не захистила.

З 19.11.2024 р. зарахована на повторний курс навчання для захисту дисертації в аспірантуру Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка за освітньо-науковою програмою доктора філософії (науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцентка кафедри історії музики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка – Ірина Антонюк).

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою з правильним вживанням лінгвістичної та спеціальної термінології. Стил викладених в дисертації матеріалів дослідження – науковий і відповідає вимогам стосовно написання наукових матеріалів.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час виконання дисертації здобувачка дотримувалася принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

УХВАЛЕНО:

1. Дисертація Юань Є «Вплив суспільного і художнього життя на розвиток хорової композиторської творчості Китаю», представлена на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», є ґрунтовним, інноваційним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що містить наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Дисертація присвячена питанням формування та розвитку хорової творчості композиторів Китаю.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті та обраній спеціальності 025 «Музичне мистецтво»; поставлені здобувачем завдання повністю розв'язано, основні положення дисертації мають наукову новизну.

Обсяг та структура дисертації відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на ступінь доктора філософії.

Результати дисертації пройшли апробацію на шістьох міжнародних науково-практичних і науково-творчих конференціях, основні положення відображено у трьох наукових публікаціях.

2. Викладене дозволяє дійти висновку, що дисертація Юань Є «Вплив суспільного і художнього життя на розвиток хорової композиторської творчості Китаю» містить теоретичну, практичну значущість, наукову новизну; її результати можуть бути запроваджені до науково-теоретичної та практичної сфери музичного мистецтва в Україні та світі. Дисертація, подана на здобуття ступеня доктора філософії, відповідає вимогам, передбаченим пунктами 10 та 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Юань Є «Вплив суспільного і художнього життя на розвиток хорової композиторської творчості Китаю» до публічного захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво».

*Дисертацію було представлено на публічній презентації наукового дослідження, здійсненій здобувачем Юань Є в рамках проведення спеціального фахового міжкафедрального засідання відділу аспірантури та докторантури Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка, а також обговорено і схвалено наукові результати дослідження спеціальною комісією засідання, визначеною Наказом №81 від 14 березня 2025 р., що засвідчує даний **позитивний висновок** про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Юань Є «Вплив суспільного і художнього життя на розвиток хорової композиторської творчості Китаю».*

Голова спеціального фахового
міжкафедрального засідання
відділу аспірантури та докторантури
Львівської національної
музичної академії імені М.В. Лисенка,
проректор з наукової роботи,
заслужений діяч мистецтв України,
професор кафедри композиції,
Лауреат Національної премії
України імені Т. Шевченка

Віктор КАМІНСЬКИЙ

Висновок підготовлено 24 березня 2025 р.